

<p>□ejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., kaže: □Umrta osoba ima koristi od sadake koja se udjeli na njeno ime, na ?emu su slo□ni svi muslimani. Od Poslanika s.a.w.s., se bilje□i da ga je jedan ?ovjek upitao: □Majka mi je umrla □ da li ?e joj biti od koristi sadaka koju ?u udijeliti na njeno ime? Poslanik sallallahu alejhi vesellem., re?e: Da.□ (el-Mu'ud□em el-Kebir, Taberani, br.11466.) Umrli ima koristi od had□d□a koji se obavlja za njega, od kuršana koji se kolje na ime njega, kao i od osloba?anja roba od ropstva na ime njega. Umrli ima koristi od dove koja se u?i za njega kao i od istigfara □ i to bez ikakvog sporenja me?u islamskom ulemom u vezi svega navedenog. </p> <p>□to se ti?e posta, dobrovoljnog namaza i u?enja Kur'ana □ ?iji su sevapi namjenjeni umrloj osobi, islamska ulema ima dva mi□ljenja po ovom pitanju: (1) umrla osoba ima koristi od tih sevapa □ mezheb je imama Ahmeda i Ebu Hanife rhm., jednog dijela □afija i ostalih. (2) umrloj osobi ne sti□u ti sevapi □ □to je mezheb imama Malika i imama □afije rhm..</p> <p>□to se ti?e iznajmljivanja radi u?enja Kur'ana i poklanjanje istoga to nije ispravno. U?enjaci se spore oko toga da li je dozvoljeno uzimanje para i naknade radi podu?avanja Kur'ana, u?enja ezana, imameta, bedel-had□d□a itd. □ jer unajmljena osoba ima odre?enih materijalnih koristi od toga. Ima uleme koji smatraju sve ovo dozvoljenim, kao □to je poznato mi□ljenje kod imama Malika i imama □afije.</p> <p>Ka□e se i da takvo □to nije dozvoljeno, jer se za navedena djela uslovljava da je onaj ko ih ?ini jedan od ehlul-kurbah □ onih koji se Allahu d□.□., pribli□avaju, □to je ispravno samo od muslimana za razliku od kafira-nemuslimana. Ova djela nije dozvoljeno ?initi osim radi pribli□avanja Allahu d□.□., pa ako se ona budu ?inila radi nekih drugih stvari □ ne?e imati nagradu na ?emu su svi slo□ni. Allah d□.□., prima samo ono □to se radi Njegova lica u?i, a ne ono □to se radi dunjaluh?kih interesa u?i.</p> <p>Ka□e se da je dozvoljeno siroma□noj osobi uzeti naknadu za navedena djela, i da to nije dozvoljeno bogatom ?ovjeku, □to je tre?i stav u mezhebu imama Ahmeda rhm., isto onako kako je Allah d□.□., dozvolio staratelju siro?eta da se hrani iz imetka siro?eta ako je siroma□an, a u slu?aju da je bogat da ne dira imetak siro?eta.</p> <p>Ovaj stav je ja?i od ostalih stvaova, pa ako tako bude postupala siroma□na osoba, i bude uzimala naknadu za ta djela zbog potrebe za njom, te kako bi se time pomagala u pokornosti Allahu d□.□. □ Allah d□.□., ?e je nagraditi zbog takvog dobrog nijjeta, pa ?e se ujedno hraniti halalom a radi?e dobra djela. Ako ?ovjek ne bude u?io Kur'an ni zbog ?ega drugog do zbog dunjaluh?kih razloga □ od takvog u?enja nema sevapa, a ako u ne?emu ne bude imalo sevapa to zna?i da mejt u ne?e ni□ta ni sti?i.</p> <p>Umrloj osobi dolaze sevapi od u?injenih dijela □ ne sama djela, pa ako se sadaka i imetak bude dao onome ko ga zaslu□uje □ to ?e sti?i umrloj osobi, a ako se sadaka udijeli onome ko ?e se pomagati u u?enju Kur'ana i njegovom podu?avanju drugih □ takvo □to ?e biti jo□ vrijednije i ljep□e. Pomagati muslimane □ivotom svojim i imetkom svojim u studiranju Kur'ana, njegovom u?enju i podu?avanju □ to je jedno od najvrijednijih djela!</p> <p>□to se ti?e spravljanja hrane za svjetinu, od strane porodice umrlog □ takvo □to nije propisano i to djelo je novotarija. D□erir b. Abdullah rhm., je rekao: □Okupljanje ljudi u porodici umrlog radi jela i spravljanje hrane za njih smo smatrali jednom vrstom naricanja!□ Mustehabb je da se porodici umrlog spremi hrana onda kada je mejt u ku?u, kao □to je Poslanik <span

style="font-family: verdana,geneva;">sallallahu alejhi vesellem, rekao
onda kada je ?uo za smrt Dā'a'afera b. Ebi Taliba r.a.: □Pripremite hranu za
dā'a'afervu porodicu □ stiglo ih je ono □to ih je zauzelo!□</p> <p>□to se ti?e
stalnog u?enja Kur'ana na kaburu - takvo postupanje nije bilo poznato kod Selefa.
Ulema se spori u vezi u?enja Kur'ana na kaburu prilikom ukopa mejta □ imam Ebu
Hanife i Malik smatraju takvo postupanje mekruh, kao i imam Ahmed rhm., u
ve?ini svojih rivajeta, ali je u svojim zadnjim rivajetima dozvolio u?enje Kur'ana na
kaburu, prilikom ukopa mejta, shodno predaji koja je do□la do njega od Abdullaha b.
Omera r.a., koji je ostavio vasijet da mu se prilikom ukopa prou?i po?etak sure
el-Bekare kao i njen kraj. Od nekih Ensarija se bilje□i da su ostavljali u oporuku da
im se prilikom ukopa prou?i sura el-Bekara. Sve se ovo praktikovalo prilikom ukopa
mejta □ a □to se ti?e kasnijeg u?enja Kur'ana na kaburu □ od Selefa se ni□ta ne
bilje□i po tom pitanju, pa je zbog toga imam Ahmed rhm., napravio razliku izme?u
u?enja Kur'ana prilikom ukopa mejta i kasnijeg stalnog u?enja Kur'ana nakon ukopa
mejta □ □to se smatra novotarijom koja nema nikakvog utemeljenja.□ (Pogledaj:
el-Fetava el-Kubra, 3/34.; Dā'ami'ul-Mesa'il, 3/133.)</p> <p>*****</p>
<p>□ejhul-islam Ibnu Tejmijje rhm., je bio upitan o ?ovjeku koji prou?i Kur'an
el-'Azim, ili neki njegov dio □ da li je vrijednije da sevape od svoga u?enja pokloni
roditeljima svojim i umrlim muslimanima ili da sevape od svoga u?enja zadr□i za
sebe?</p> <p>Odgovor: □Najvrijedniji ibadeti su oni koji su u skladu sa uputom i
sunnetom Allahovog Poslanika <span style="font-family:
verdana,geneva;">sallallahu alejhi vesellem, i njegovih ashaba, kao □to je
sahih putem potvr?eno od Poslanika <span style="font-family:
verdana,geneva;">sallallahu alejhi vesellem, da je na hutbi govorio:
□Najbolji govor je Allahov d□.□., govor, najbolja uputa je Muhammedova uputa.
Najgore stvari su izmi□ljotine; svaka novotarija je zabluda!□</p> <p>Poslanik
sallallahu alejhi vesellem, je
rekao: □Najbolja generacija je moja generacija, a zatim oni koji slijede za
njima!□</p> <p>Abdullah ibnu Mes'ud r.a., je rekao: □Ko se od vas □eli uputiti za
nekim nek' se uputi za onim koji je umro, jer se od □ivog ?ovjeka nije sigurno da
ne?e zapasti u fitnu i isku□enje; oni za kojima se trebamo povoditi su ashabi
Allahova Poslanika Muhammeda <span style="font-family:
verdana,geneva;">sallallahu alejhi vesellem!□</p> <p>Ako se navedeno
shvatilo, tvrdimo da su muslimani prvih pohvaljenih generacija Allahu d□.□.,
robovali i ibadetili raznovrsnim propisanim ibadetima, farzovima i nafilama, poput
namaza, posta, kira'eta Kur'ana, zikra itd.. U?ili su dove za vjernike i vjernice, onako
kako je Allah d□.□., naredio, kako za one □ive tako i za one umrle, kako prilikom
klanjanja d□enaza, tako i prilikom posjete mezarjima i u ostalim prilikama.</p>
<p>Od jednog dijela Selefa se bilje□i da su govorili da se je kod svake hatme
Kur'ana prisutan momenat kada se dova prima, pa ako ?ovjek, nakon hatme
Kur'ana, bude dovio za sebe i roditelje svoje, i □ejhove svoje, i ostalim vjernicima i
vjernicama □ to ?e se smatrati utemeljenim i propisanim postupkom. U navedeno ?e
spadati i u?enje dove za njih na no?nom namazu, kao i u drugim momentima kada
se Allah d□.□., odaziva na dovu. Od Poslanika <span style="font-family:
verdana,geneva;">sallallahu alejhi vesellem, je sahili putem prene□eno i
to da je naredio davanje sadake za umrlog, kao i da se isposte dani koje je umrli bio

dužan napostiti.

Dakle, sadaka za umrlog je jedno od dobrih dijela, kao i post za njih za što nam Sunnet potvrđuje da je u pitanju propisano djelo. Po osnovu navedenih dokaza, kao i ostalih, jedan dio islamske uleme je na stanovištu da je dozvoljeno poklanjati umrlim muslimanima imovinske i tjelesne ibadete, što je mezheb imama Ahmeda, Ebu Hanife, jednog dijela malikija i šafija.

Dakle, ako se umrlom poklone sevapi od posta ili namaza ili učenja Kur'ana □ takvo postupanje je dozvoljeno. Većina malikija i šafija smatraju da je ovakvo postupanje dozvoljeno samo kada su u pitanju imovinski ibadeti.

I pored navedenog, nije bilo u adetu i praksu Selefa da kada klanjaju nafilu namaze ili poste ili hadždž obavljaju ili Kur'an uče □ da sevape od svojih dobrih dijela poklanjaju umrlim muslimanima ili samima sebi. Njihova praksa je bila onakva kako smo je malo prije opisali, pa ne treba skrećati sa puta Selefa jer je on vrijedniji i potpuniji, a Allah dž.š., najbolje zna! (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.; Džami'ul-Mesa'il, 4/200.)

Šejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., je bio upitan o tome da ko prouči □la ilahe illallah □ 70.000x, i sevape od tog učenja pokloni mejt □ da će mu to biti zaštitita od vatre □ da li ovo hadis sahih ili ne? Ako uvijek bude izgovarao □la ilahe illallah, i sevape tog učenja pokloni mejt □ da li do njega stižu sevapi od tog učenja ili ne?

Odgovor: Ako uvijek bude izgovorio □la ilahe illallah □ 70.000x, ili manje ili više od toga, i mejt budu poklonjeni sevapi od tog učenja □ umrla osoba će imati koristi od toga, a navedeno u pitanju nije nikako hadis, niti sahih niti da'if, a Allah najbolje zna. (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)

Šejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., je bio upitan o tome da li umrloj osobi stižu sevapi od učenja Kur'ana, i zikrullah u vidu tesbiha, tahmida, tehlila i tekbira □ ako mu se poklone, ili ne?

Odgovor: Učenje Kur'ana, od strane porodice umrlog, kao i njihov tesbih i tekbir i ostali zikrovi, stižu do mejta, ako mu se poklone, a Allah najbolje zna! (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)

Šejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., je bio upitan o tome da li po mezhebu imama šafije rhm., učenje Kur'ana, od strane njegova djeteta, stiže do umrlog ili ne?

Odgovor: Što se tiče poklanjanja sevapa od tjelesnih ibadeta, poput učenja kur'ana, namaza i posta, umrlim osobama, imam Ahmed, imam Ebu Hanife, jedan dio malikija i šafija, smatraju da sevapi od tjelesnih ibadeta dopiru do umrle osobe, dok, za razliku od njih, većina malikija i šafija smatraju da sevapi od tih djela ne dopiru do umrlih, a Allah najbolje zna! (Pogledaj: el-Fetava el-Kubra, 3/38.)

Šejhul-islam Ibnu Tejmije rhm., kaže: □Sevape od imovinskih ibadeta (el-'ibadat el-malije), je dozvoljeno poklanjati umrlima bez ikakvog sporenja meću islamskom ulemom, ali □to se tiče tjelesnih ibadeta (el-'ibadat el-bedenije), poput namaza, posta, učenja Kur'ana - meću islamskom ulemom postoje dva uvjena stava po ovom pitanju: (1) Nije dozvoljeno umrlima poklanjati sevape od tjelesnih ibadeta □ većina malikija i šafija. (2) Dozvoljeno je umrlima poklanjati sevape od tjelesnih ibadeta □ hanbelije, hanefije i jedan dio malikija. (Pogledaj: Ikametul-Delil 'ala Ibtalil-Tahlil, 3/357.)

Priredio: Sead ef. Jasavi?, prof.fikha Imam □Sultanija□ džamije, Plav, CG